

Samenvatting

Het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen (DG EPI), één van de belangrijkste entiteiten van de FOD Justitie, is hoofdzakelijk belast met het uitvoeren van vrijheidsberovende straffen en maatregelen.

Het DG EPI bestaat uit een centrale administratie, die de voornaamste verantwoordelijke is voor het humanresourcesbeheer, en buitendiensten waartoe de strafinrichtingen behoren.

Het Rekenhof heeft enkele belangrijke processen onderzocht die de personeelscyclus van het DG EPI uitmaken, en meer in het bijzonder de processen van aanwerving en vaststelling van de bezoldiging. De audit – die in 2009 verliep – wilde enerzijds nagaan of de centrale administratie de specifieke statutaire bepalingen voor de sector correct toepast en of ze anderzijds het beheer van de voornaamste fasen van de personeelscyclus onder controle heeft, inzonderheid door het invoeren van een interne controle met betrekking tot het uitoefenen van de bevoegdheden die zijn verleend aan de personeelsverantwoordelijken van de penitentiaire inrichtingen.

Deze audit vormt gedeeltelijk ook een opvolgingsaudit van een onderzoek van het Rekenhof uit 2005. Op het vlak van de regelmatige toepassing van de statuten waren de conclusies van die eerste audit weliswaar globaal gunstig voor de administratie, maar het Rekenhof merkte onder meer op dat het niet mogelijk was de kosten van dat beleid analytisch op te volgen doordat nagenoeg alle personeelskredieten werden ingeschreven op twee basisallocaties binnen het bestaansmiddelenprogramma. De FOD Justitie had in antwoord op die opmerking erkend dat het belangrijk was de begrotingsstructuur van het departement aan te passen om de aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers voorgelegde documenten kwalitatief beter en meer inzichtelijk te maken.

Hoewel de vaststellingen uit de audit van 2009 aantonen dat de begrotingsstructuur sinds de initiële audit niet is aangepast, kan op basis van die vaststellingen ook worden geconcludeerd dat de dienst P&O van het DG EPI een goede expertise heeft.

Bij het stelsel van de aanvullende premies en toelagen bovenop de bezoldiging volgens weddeschaal stelt het Rekenhof vast dat de inhoud van sommige reglementaire bepalingen moet worden geactualiseerd en gepreciseerd om het recht te waarborgen dat men dergelijke weddecomplementen kan blijven genieten. Het Rekenhof beveelt bovendien aan het administratieve stelsel van de premies en toelagen te vereenvoudigen of dat stelsel te rationaliseren door één reglementair kader aan te nemen. Het fiscale statuut van de toelage voor onaangenaamheden zou tot slot moeten worden verduidelijkt.

Er moet voor twee punten voorbehoud worden geformuleerd in verband met de beheersing van de processen.

Het Rekenhof merkt ten eerste op dat allerlei toelagen, ook al zijn die van een betrekkelijk gering bedrag, nog steeds autonoom door de lokale diensten worden betaald en niet door Centrale Dienst voor Vaste Uitgaven (CDVU) van de administratie van de Thesaurie bij de FOD Financiën. Die diensten stellen ook de individuele rechten op een vergoeding voor onregelmatige prestaties vast. Het Rekenhof beveelt aan de interne controle op de vaststelling van de individuele rechten op die toelage te versterken.

Ten tweede stelde het Rekenhof abnormaal lange termijnen vast bij het overzenden aan de CDVU van gegevens over afwezigheden wegens ziekte die een weerslag hebben op de bezoldiging, waardoor onterechte betalingen gebeuren. Het heeft echter akte genomen van de hervormingen die het directoraat-generaal had gepland of zelfs aangevat om die materie beter te beheersen.

Wat het inzichtelijk maken van de investeringen in human resources betreft, is het Rekenhof tot slot van oordeel dat het beheer van de human resources op basis van "formaties" van het personeel een goede praktijk is. Die formaties, die de administratie informeel gebruikt en die niet mogen worden verward met de vroegere organieke formaties die op het niveau van het directoraat-generaal werden opgesteld en die door de personeelsplannen werden vervangen, kunnen meer inzicht bieden in de respectieve kosten van de verschillende inrichtingen en een individuele opvolging van de behoeften ervan mogelijk maken. Ze vormen een aanvullend instrument bij het globale beheer van de uitgaven op basis van het personeelsplan en van het principe van de budgettaire enveloppe. Het Rekenhof acht het echter nodig ze te verbeteren, onder meer door hun uitwerking reglementair vast te leggen en er verwijzingen in op te nemen naar gemeenschappelijke normen voor de bepaling van het benodigde personeelsbestand.

Op budgettair vlak herinnert het Rekenhof eraan dat de FOD Justitie de budgettaire structuur van de personeelsuitgaven van de sector van de penitentiaire inrichtingen zou moeten herzien om het parlement duidelijk te tonen waar het bij deze uitgaven om draait. De opmerkingen die in 2005 werden geformuleerd, blijven in dat opzicht relevant.